

## ГЕРОЯМ

Ви не за брязкіт заслужених медалів  
Пішли в завзяті з ворогом бої,  
— За найсвятіші народу ідеали  
Поклали буйні голови свої.

За тих, що з вами прощались на порозі  
Словами: „Сину, бережись якслід!”  
І довго-довго стояли при дорозі,  
Хустиною махаючи услід;

За тих, що вранці в садку біля криниці,  
Коли ще спала зморена сім'я,  
З відра давали напиться водиці  
Під спів пісень весняних солов'я;

За тих, що спали, немов ті янголята,  
В ту ніч, як ви ставали до борні;  
За ті, що потім вам снились, рученята,  
Простягнуті до вас у кожнім сні.

За щастя-волю народу і людини  
Ви положили душі і серця,  
І чести-слави героїв України  
Вже не сплести вам кращого вінця!

*"Свобода", США, 1964*

## НАВЧІТЬ МЕНЕ, МАМО!

І книг прочитав я, здається, немало,  
Вже й батьком став Ваших коханих внучат,  
Та жити на світі — навчіть мене, Мамо,  
Як Бог все життя Ваше довге навчав!

Навчіть мене бути у темряві зрячим,  
Навчіть в лябінтинті незнаних ідей,  
Де розум безсильний, там серцем гарячим,  
Очима душі пізнавати людей!

Навчіть мене, Мамо, прощати образи,  
Як Ви їх прощали всім, завжди і скрізь!  
В найбільшому горі, в болючій екстазі  
Навчіть мене плакати мовчки, без сліз!

Навчіть мене, Мамо, тієї молитви,  
Що нею Ви нас зберегли у війні!  
Навчіть, як Великого Бога хвалити  
За хліб і свободу в чужій стороні!

Як Ви, хочу бути таким до загину,  
Тому Вас від щирого серця молю:  
Навчіть мене завжди мою Україну  
Любити, як Вас я — о, Мамо! — люблю.

*"Свобода", США, 1964*

## ЯК ШЛА Я ОПІВНОЧІ

Як ішла я опівночі  
Понад тихою водою,  
Зачерпнула в руки срібло  
Те, що місяць там залишив,  
І зробила з нього перстень...

А як сонце привітало  
Мене вранці в чистім полі,  
Я знайшла вінок з барвінку,  
Недоплетений учора,  
І зробила з нього перстень.

Два перстені — то для тебе,  
Вибирай же, любий.  
Два перстені — то твій усміх,  
А твій усміх — моя згуба.  
Два перстені, дня і ночі,  
Ти візьми з собою.  
Як знайти мене захочеш,  
Кинь їх вранці за водою.

Знову осінь нам приносить  
В злотих кронах неба просинь, —  
Злива дивних барв довкола  
І вітрів віолончелі.  
Не сумуй за веснотравнем.

Бо ж мелодію забуту  
Два перстені нагадають,  
Нагадають, як забудеш,  
Не знайдеш і не полюбиш.  
Не сумуй за веснотравнем.

Два перстені — то для тебе,  
Вибирай же, любий.  
Два перстені — то твій усміх,  
А твій усміх — моя згуба.  
Два перстені, дня і ночі,  
Ти візьми з собою.  
Як знайти мене захочеш,  
Кинь їх вранці за водою.

*Володимир Івасюк*

## ХАЙ НЕ БУДЕ В НАС НІКОГО...

(Уривок)

Любі друзі! Вже ізмалку  
Ми про це всі добре знаєм,  
Що зовемось українці  
й українських предків маєм.

Батько, мати, брат, сестричка  
І всі інші члени роду,  
Всі належать до одного  
Українського народу!

Бо родитись українцем —  
Це велика честь і слава,  
Рідний край свій полюбити  
Найважливіша всім це справа.

Українці й українки  
Всі кохають до загину  
Предківську преславну землю,  
Нашу рідну Україну.

Але, щоб свою цю землю  
Міцно-щиро покохати,  
Треба все її минуле  
Добре вивчити-пізнати.

Треба знати те, як предки  
На землі цій проживали,  
Як її грудьми своїми  
Боронили, заступали.

Як за волю і за долю  
Йшли у бій, як на забаву,  
Здобували собі рани,  
Україні рідній славу.

Як невпинно працювали  
І боролися завзято,  
Щоб була їх Україна  
Завжди дужа і багата.

Хай не буде в нас нікого,  
Батька, неньки, ні дитини,  
Що не вміли б розказати  
Про минуле України.

*Володимир Переяславець*

## ГИМН КІНГІРСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

У гарячих степах Казахстана  
Сколихнулися спец-лагера,  
Розігнулись уярмлені спини,  
Бо стогнати тепер не пора.  
У святому пориві, розірвались нариви,  
Ми не будем, не будем рабами, і не будем  
носити ярма!

Братня кров Воркути і Норильська,  
Колими й Кінгірі,  
Переповнивши часу насильства  
І з'єднала усі лагери.  
Тим, що впали за волю, ми клянёмось сьогодні,  
Що не будем, не будем рабами і не будем  
носити ярма.

Впали мури, що нас розлучали  
І зустрілися брат і сестра,  
Батько з дочкою, дружина із мужем,  
А дівчина цілує юнака,  
Перший свободи, об'єднав усі народи,  
Ми не будем, не будем рабами і не будем  
носити ярма.

Воедино всі мови сплелися,  
Одна віра колише серця,  
У тривонах і на барикадах  
Дівча рядом з плечем юнака,  
Наше гасло - свобода для усього народа,  
Ми не будем, не будем рабами, боротьбу  
доведем до кінця.

## ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ

*(Уривок)*

Любіть Україну, як сонце, любіть,  
як вітер, і трави, і води...  
В годину щасливу і в радості мить,  
любіть у годину негоди.

Любіть Україну у сні й наяву,  
вишневу свою Україну,  
Красу її вічно живу і нову,  
і мову її солов'їну.

Між братніх народів, мов садом рясним.  
сіяє вона над віками...  
Любіть Україну всім серцем своїм  
і всіми своїми ділами.

Для вас вона в світі єдина, одна  
в просторі солодкому чарі...  
Вона у зірках, і у вербах вона,  
і в кожному серці ударі, ..

У квітці, в пташині, в електровогнях,  
у пісні у кожній, у думі,  
В дитячій усмішці, в дівочих очах  
і в стягів багрянному шумі...

Юначе! Хай буде для неї твій сміх,  
і сльози, і все до загибуні...  
Не можна любити народів других,  
коли ти не любиш Вкраїну!..

Дівчино! Як небо її голубе,  
люби її кожену хвилину.  
Коханий любить не захоче тебе,  
коли ти не любиш Вкраїну...

Любіть у труді, у коханні, бою,  
як пісню, що лине зорею...  
Всім серцем любіть Україну свою  
і вічні ми будемо з нею!

*Володимир Сосюра*